

GLASILO

Izdaja DO Avtotehna n. sol. o. Ljubljana, Titova 36. Ureja uredniški odbor, odgovorni urednik Živan Mirčić in glavni urednik Savo Žigon. Naslov uredništva Titova 36, telefon 317-044, int. 68. Tisk Tiskarna Ljubljana, v nakladi 900 izvodov. Časopis prejema člani kolektiva, stipendisti in upokojenci brezplačno. Časopis izhaja enkrat mesečno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.

avtotehna

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE AVTOTEHNA, n. sol. o. LJUBLJANA

LETO IV

Redna izdaja

Št. 10 — oktober 1978

Člani PD »Avtotehna« na Mont Blancu

Obletnica oktobra

Polni prtljage, predvsem pa dobre volje smo se ob 20. uri odpeljali iz Kranja skozi Gorenjsko in se nato na mejnem prehodu Rateče poslovili od naših hribov za teden dni. Pot nas je nato vodila skozi pokrajine Benečijo, Lombardijo in Piemont, ki smo jih zaradi dobrih cest, predvsem pa zaradi spretnega šoferja Miha kar hitro prevozili. Tako smo zjutraj v prvem jutranjem soncu že zagledali pogorje Grajskih in Peninskih Alp, ožarjenih z jutranjim soncem. Pogled na te gore je bil čudovit, saj nas je presenetila njihova temna sivina, ponekod že pokrita s snegom.

Ko smo se vozili po pravljici dolini reke Dora Baltea, sta nas presenetila skrb in volja ljudi, da vztrajajo v tej dolini, kjer jim je narava le skopo odmerila koščke zemlje, ki jih obdelujejo na nekaterih krajih tudi precej visoko in na strmih pobočjih. Tako je naš vodja Polde v šali dejal, da ljudje pri obdelovanju teh koščkov zemlje gotovo uporabljajo dereze.

V samem mestu Aosti se nismo ustavljali, saj smo želeli čimprej prispeti do Chamonixa, našega končnega postanka. Po nekaj kilometrih vožnje po ozki dolini reke Dora Baltea smo za nekim ovinkom zagledali Mont Blanc, ves obsijan z jutranjim soncem in brez vsakršnega oblaka. Nismo si mogli kaj, da ne bi počakali in hitro naredili še nekaj posnetkov.

Naš zadnji postanek na italijanski strani je bil mestece Courmayeur, kjer smo imeli priložnost, da si nakupimo še manjkajočo opremo. Prodajalne z razglednicami in spominčki, predvsem pa prodajalne vin so poskrbele, da smo si malo stanjšali denarnice.

Po kratkem ogledu mesta, zgrajenem v značilnem alpskem slogu, ko smo si nabrali malo moči v bližnjih kavarnah, nas je serpentina sta pot, — tu se je zopet izkazal naš Miha, — pripeljala do mejnega prehoda med Italijo in Francijo. Ker je takoj za mejo vhod v tunel, ki povezuje ti dve državi, smo vse formalnosti opravili že na italijanski strani. Še zadnji pogled na gore in

Naša pot se je po vseh pripravah in dogovarjanjih vendarle pričela 11. 8. t. l. iz Kranja. Tu smo se štirje člani naše DO (F. Lampreht, F. Šušteršič, U. Peklaj in jaz) priključili članom planinskih društev iz Kranja, Škofje Loke in Gorij. Skupno število naše odprave je bilo 27 članov, od katerih je štel najstarejši član 50 let, najmlajši pa 13 let. Naši odpravi so se kasneje priključili še trije člani naše DO (s spremstvom — T. Čuk, D. Trojar in J. Gršič), ki pa so potovali z lastnimi avtomobili.

že nas je zajel polmrak tunela, dolgega 11,6 km, ki ga je človek s pomočjo tehnologije skopal pod 4000 m vi-

sokim gorovjem. Pripeljali smo se v dolino reke Arve v turistično središče Chamonix, za nami se je razprosti-

ral mogočni masiv Mont Blanca, najvišje gore Evrope.

Še nekaj ostrih ovinkov in že smo v dolini reke Arve, v eni najbolj turističnih dolin, ki pa še ni preveč pokvarjena glede na množičnost, čeprav so ji številne žičnice in hoteli skazili nekdanjo podobo.

Središče te doline je Chamonix, slikovito turistično mesto, obdano z vseh strani z mogočnim gorovjem. Naša prva pot nas je pripeljala v točilnico na mrzlo pivo. Ker v teh krajih le malokdo govori poleg materinega še katerega od tujih jezikov, so nas roke kar pošteno bolele, preden smo dobili tako željeno pivo. Toda, da ne boste mislili, da smo samo pili, naj še povem, da smo si kasneje ogledali še mesto, najbolj pridni pa so že pisali kartice s pozdravi.

Toda dovolj smo se že zamudili v Chamonixu, treba si je bilo poiskati še kamp, kjer bi lahko postavili tabor. To niti ni bilo lahko, ker je bilo že veliko kampov zasedenih. Končno nam je le uspelo, da smo dobili prostor v kampu v Servozu, oddaljenem od Chamonixa približno 10 km. Mont Blanc se od tu ni videl, ker ga je zakrivalo bližnje hribovje.

Načrt, naj bi se prihodnji dan odpravili do višine 3817 metrov, tj. do doma na Aiguille de Gouter, je preprečil dež, ki je pričel padati že ponoči. Dopoldne je sicer prenehal, vendar so bili vrhovi še vsi v oblakih, zato smo sklenili, da počakamo na naslednji dan.

Tako smo nedeljo preživeli v bližnjem Servozu, kjer so bile vse trgovine kljub nedelji odprte. Tu smo si nakupili še nekaj hrane, nato pa nas je pot vodila v bližnjo gostilnico na poskušnjo francoskih vin. Lahko mi verjamete, da je bilo zelo veselo, saj kamor pridejo Slovenci, dobre volje ne zmanjka. Nedelja nam je v veselju družbi zelo hitro minila, vreme pa se v tem času ni bistveno spremenilo, le sonce je včasih pokukalo izza oblakov, kakor bi ga bilo sram.

Naslednje jutro, tj. v ponedeljek 14. 8., smo po mrzli noči vstali že navsezgodaj. Nebo je bilo jasno, zato smo

Vstaja petrograjskih delavcev 7. 9. 1917 je prerasla v prvo uspešno socialistično revolucijo v svetu. Oktober je objavil in začel dobo proletarskih revolucij in velikih socialnih preobrazb v sodobnem svetu. Odmeval je v vseh, tudi najbolj oddaljenih delih sveta. Danes po več kot šestdesetih letih ideje oktobra in Lenina o neposredni oblasti delavskega razreda navdihujejo socialistično usmerjene in revolucionarne sile v svetu.

Oktobrska revolucija je bila tudi veliko zgodovinsko potrdilo resničnosti marksizma kot teorije in prakse. Dokazala je življenjsko moč Marxove teze o tem, da so zgodbe o večnosti in nespre-

menljivosti kapitalističnega družbenega reda brez vsakega smisla. Ta revolucija je omogočila, da se v našem stoletju postavi na dnevni red kot problem ustvarjanje nove socialistične družbe. Vidimo, da svet kapitalizma s svojimi imperialističnimi vojnami in osvajanji, s kolonializmom, socialnim izkoriščanjem, nacionalnim in rasnim zatiranjem postopno in nujno stopa s prizorišča. Socializem pa nastopa na vse širši fronti in koraka po številnih poteh skozi vse pore stare družbe kot svetovni proces v najrazličnejših oblikah in človeštvu napoveduje boljši jutrišnji dan.

Jugoslovansko revolucijo lahko v marsičem primerjamo z velikim zgodovinskim pomenom oktobrske revolucije. Naša jugoslovanska revolucija je potekala v posebnih razmerah narodnoosvobodilnega boja. To je bilo,

Na poti na Mont Blanc: prvi z leve F. Šušteršič, četrti in peti z leve: M. Peklaj in F. Lampreht. (na žalost drugih slik nismo prejeli, ker niso bile pravočasno razvite.)

(nad. na str. 7)

(nad. na str. 2)

Pred kongresi sindikatov (ZSS in ZSJ)

SPREJEM USTAVE FLRJ (OBDOBJE LJUDSKE DEMOKRACIJE 1946—1950) 1953

(Nadaljevanje in konec)

Delo na organizaciji Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev v Sloveniji se je pričelo takoj po osvoboditvi, to je v sredini maja 1945. Začasni odbor ESZND za Slovenijo je pričel delo s prevzemom Delavske zbornice ter ugotovitvijo stanja v uradu Pokrajinske delavske zveze, ki je vodila posle Delavske zbornice in strokovnih organizacij za časa okupacije.

Kongres ESZND za Slovenijo od 22. do 24. septembra v Ljubljani je bil potrditev, da so delavci pričeli živeti v svoji ljudski državi, kjer bodo v svojih sindikatih dali temelj vsemu dogajanju, zato so v oktobru in novembru istega leta izvolili razne komisije in referate:

- za socialno zaščito;
- obratne zaupnike;
- za sklepanje kolektivnih pogodb;
- tarifno komisijo.

1. Referat socialne zaščite je imel dvojni nalogi:

a) da sodeluje pri vseh akcijah, daje iniciativo za izboljšanje in pospeševanje vseh zakonov in drugih predpisov, ki imajo za cilj socialno zaščito delavcev,

b) da po sindikalni poti posreduje v vseh sporih, ki nastopajo med delodajalci in delavci.

2. Tarifna komisija je imela v glavnem naslednje naloge:

a) Za pravilno kalkuliranje, določanje in reguliranje delavskih in nameščenskih plač je potrebno zbiranje in proučevanje že postavljenih in določanje novih delovnih norm.

b) Proučevanje gospodarskih problemov v zvezi s povečanjem produkcije, poenostavljanjem dela in pocenitvijo produktov.

c) Statistika podjetij, produkcije, analiza bilanc, statistika o plačah delavcev in nameščencev ter zaposlenosti.

c) Gospodarski in življenjski indeksi, sodelovanje pri določanju in reguliranju cen življenjskim in drugim potrebinam.

e) Sodelovanje pri določanju tarif za obrtniška dela in izdelke.

f) Sodelovanje pri predpisovanju davkov.

DELAVSKI SVETI IN UPRAVNI ODBORI KOT KOLEKTIVNO VODSTVO GOSPODARSTVA V DRŽAVNIH PODJETJIH

Delavski razred Jugoslavije je leta 1950 prvi na svetu postal gospodar proizvodnih sredstev. Na posvetovanjih so sindikalne organizacije pod vodstvom ZKJ vzgajale delavce ter jih usposabljele

za upravljanje in vodenje gospodarstva. Rezultat je bil, da je v začetku leta 1950 prišlo navodilo Gospodarskega sveta FLRJ in Centralnega odbora ZSJ za volitve prvih delavskih svetov v posvetovalno funkcijo in tedaj še brez upravnih odborov. Delavci so pozitivno sprejeli navodila Gospodarskega sveta in CO ZSJ. Skoraj povsod so si bili v svesti velike pridobitve demokratičnosti in bolj neposrednega sodelovanja v upravljanju gospodarstva.

V letu 1950 so se volili v sindikalnih podružnicah na občinskih zborskih delavski inšpektorji in njihovi pomočniki. To so kasnejši referati za zaščito dela, odnosno sedaj referenti za varstvo pri delu.

V tem obdobju so bile volitve v Zvezno skupščino, izključitev tov. Salaja iz IO Svetovne sindikalne federacije in v tej zvezi Vsedržavna konferenca sindikatov, sprejetje zakona o delavskem upravljanju, izbruh vojne na Koreji, poostrena hladna vojna.

Za nas je v tem času dozorilo za bodočo usodo revolucije najdragocenejše spoznanje, to je, da se delavska revolucija lahko razraste v pravo ustvarjalno silo in pomaga domovini in človeštvu s spoznanji o tem, da deželo upravljajo neposredno proizvajalci sami.

Leto 1951 poteka v znamenju decentralizacije in ukinitvi administrativnega vodenja gospodarstva, v borbi proti birokratskim pojavom. Izidejo nove odredbe:

- o tarifnih pravilnikih;
- svobodnem formiranju cen;
- obvezni oddaji;
- zakon o socialnem zavarovanju.

Leta 1952 je delavsko upravljanje dobilo svojo materialno osnovo. Nov gospodarski sistem, ki je zelo sprostil ekonomske zakone,

(Nadaljevanje s 1. str.)

kakor je zapisal Edvard Kardelj, množično patriotsko gibanje, ki je imelo poleg nacionalnih tudi razredne, socialno-ekonomske, politično-ideološke, kulturne in druge sestavine ter je nosilo v sebi določena protislovja. Takšna je bila kmalu izpostavljena nasilnemu stalinskemu diktatu. Z vso marksistično doslednostjo in svojo moralno močjo se je morala upreti vsiljevanemu modelu pa tudi nevarnosti lastnega stalinizma. To je bil pogum, vreden zgleda oktobra. Jugoslovanski komunisti so pod Titovim vodstvom vzdržali pred vsemi grožnjami in pri-

družbeni plan, plani podjetij, volitve v delavske svete, tarifni pravilniki, volitve v splošna predstavniška telesa in zbere proizvajalcev in ostalo je pokazalo na administrativne nesocialistične in birokratske pojave. Delavstvo tako postaja bolj in bolj odločujoč faktor v našem družbenem življenju.

Leta 1953 izkušnje delavskega upravljanja pokažejo, da stari predpisi o upravljanju ne ustrezajo več. Težišče dela se prenaša iz tovarne v lokalno družbeno skupnost. Spremenimo ustavo FLRJ z ustavnim zakonom.

OBDOBJE SOCIALISTIČNE DEMOKRACIJE (UVEDBA DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA) (1950) 1953—1974 in dalje

Dograjuje se sistem dohodkovnih odnosov — plačevanje po učinku. Ustanavljajo se Delavske univerze z odlokom OLO kot zavodi s samostojnim financiranjem.

Pričenja se ustvarjati takorimenovani dobiček, ki se po potrditvi zaključnega računa razdeli, v kasnejšem obdobju pa razporeja čisti dohodek delavski svet gospodarske organizacije.

Sindikalne organizacije so razvile obsežno dejavnost, spremljale delo organov delavskega upravljanja ter ga usmerjale:

- za pravilne demokratične odnose znotraj kolektiva;
- da bi bilo gospodarjenje racionalnejše, razpolaganje s sredstvi čim ekonomičnejše.

Ravno tako so sodelovali tudi v organih upravljanja na področju:

- zdravstva;
- socialnega zavarovanja;
- prosvete;
- kulture itd.

Uresničevanje delitve do-

hodka po delu prinese prve osnove družbeno-pravnih, organizacijskih in praktičnih rešitev na področju družba—kolektivni kakor tudi znotraj kolektivov.

Proizvajalec in državljan se uveljavljata tako v delovnem odnosu kakor tudi v njegovem odnosu do države in njenega aparata. Vse to pelje k postopni likvidaciji poslednjih ostankov meznega odnosa, meznega pojmovanja in klasičnega pojmovanja državljana, državitvornosti in državljanskih pravic. Poraja se nova kvaliteta, nova oblika delavca, proizvajalca, ki se v se bolj osvobojenem delu spreminja in s tem spreminja tudi svoj odnos do družbe. To seveda vpliva na samo delovanje sindikatov, ki s tem niso več stari zaščitniki in to edini zaščitniki delavskih pravic. Vsak delavec v družbi, vsak je dolžan čuvati in skrbeti, da pridejo v organih delavskega samoupravljanja do izraza želje in odločitve proizvajalcev (ustava SFRJ iz leta 1963).

V delovnih organizacijah se sprejemajo statuti, v katerih delovne organizacije uresničujejo z ustavo in zakoni sprejeta načela in jih konkretizirajo glede na svoje razmere. Sprejet je tudi Temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki omogoča in spodbuja urejanje delovnih razmerij.

V tem obdobju se uvaja tudi 42-urni delovni teden ter daje poseben poudarek na politiko socialne varnosti:

- varstvo pri delu;
- zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje;
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- otroško varstvo;
- stanovanjska gradnja.

Obdobje od leta 1969 do leta 1974 je značilno za velike spremembe v družbeno političnem sistemu naše družbe:

- borba za uresničevanje ustavnih dopolnil iz leta 1967 in 1969;
- s sprejetimi programi stabilizacije in ustavnimi dopolnili se začenjajo novi procesi v zgodenjenju in samoupravljanju.

Razvoj samoupravljanja zahteva krepitev samostojnosti delovne organizacije pri urejanju notranjih razmerij. Ravno tako zahteva krepitev samostojnosti delovne organizacije hiter družbeno gospodarski razvoj in vse, kar temu sledi:

- spremembe v socialni strukturi prebivalstva;
- odprtost naših meja;
- turizem;
- nasprotja v lastnem razvoju.

Zato je potrebna še bolj organizirana in uspešnejša zaščita družbenih vrednot in v ta namen naj se ustanovi organ delavske kontrole (osnutek zakona o organu delavske kontrole je v pripravi v letošnjem letu 1978).

Menjajo se odnosi v federaciji (ustavni amandmaji 1967, 1968, 1971 — leta 1974 je sprejeta nova ustava, ki temelji na:

- svobodnem združenem delu s produktivnimi sredstvi, ki so družbena lastnina;
- samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi

družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v družbeni produkciji v celoti.

Ustava določa položaj človeka v združenem delu in v družbenopolitičnem sistemu:

— delegatski sistem je eden od odnosov, preko katerega se uveljavlja neposredna volja delovnih ljudi in občanov.

Ustava izhaja iz opredelitve, da ne sme nič potekati mimo sindikatov; skrb sindikatov ni omejena samo na samoupravne odnose znotraj OZD, ampak tudi na odnose v KS, SIS in družbenopolitičnih skupnostih.

X. poglavje ustave pravi, da je sindikat:

— najvišja delavska organizacija;

— ki se bori za enakopravnost delavcev pri združenju dela in sredstev;

— pridobivanju in delitvi dohodka;

— pri določanju skupnih meril za delitev po rezultatih dela.

Zakon o združenem delu (28. XI. 1976) in Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 24, leto XXXIV, 30. december 1977) vlogo sindikata še poudarjata.

Republiška ustava v 145. členu določa, da je tudi sindikat podpisnik samoupravnih aktov:

— pri samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev;

— pri samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za OD.

Zakon o združenem delu je zgrajen iz šestih delov:

- temeljne določbe;
- dohodkovni odnosi v združenem delu;
- samoupravna organizacija združenega dela;
- uresničevanje samoupravljanja;
- kazenske določbe;
- prehodne in končne določbe.

Jedro tvorijo drugi, tretji in četrti del.

Osnova za Zakon o združenem delu je 281. člen ustave SFRJ in tako temelji samoupravno združeno delo na izhodiščih:

— oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi (ZZD, čl. 2);

— v socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosih delavci združujejo delo in sredstva, ki so družbena lastnina v njihovem upravljanju, v različne oblike združevanja in medsebojnega sodelovanja (ZZD, čl. 4).

»Kmalu bo minilo 30 let od formalnega začetka delovanja samoupravnih organov. V tem času smo bistveno spremenili podobo naše družbe in družbeno ekonomskih odnosov pri nas, vse to so koraki h končnemu cilju: oblast delovnih ljudi nad pojmi in rezultati dela.« (Ivan Godec — Uvod h knjigi Sindikati in uveljavljanje dohodkovnih odnosov v združenem delu).

Kaj je to AOP

Vsi se dobro spominjate, da smo o sistemu AOP v našem časopisu spregovorili že v junijski in nadaljevali v julijski številki. Danes nadaljujemo s tem prispevkom izpod peresa tovarišice M. Paulinove. Kot boste videli, je želja tudi tega članka, da nam s preprostim pojasnjevanjem obrazloži prehod velikega obsega našega dela na sistem AOP. Zato ga ni ocenjevati strogo strokovno, temveč kot prispevek k boljšemu razumevanju odnosno razmišljanju, da avtomatsko obdelavo podatkov dejansko potrebujemo.

V eni naslednjih številki Glasila bomo spregovorili o računalnikih samih, o tem, kakšen računalnik bi odgovarjal za naše potrebe, itd. Pričakujemo od vas, cenjeni bralci, sodelovanje vsaj z vprašanji na to temo.

Uredništvo

(Nadaljevanje iz 7. št. Glasila)

Kratika pomeni Avtomatsko (računalniško) Obdelavo Podatkov. Pod izrazom »obdelava podatkov« razumemo preračunavanje, kontroliranje, ... V DO AT vse to delamo še pretežno ročno, pri tem pa izgubljam čas in živce z iskanjem podatkov, ugotavljanjem njihove pravilnosti in odpravljanjem različnih napak. »Avtomatska« obdelava podatkov pa pomeni, da za to delo uporabimo stroj — računalnik.

Uporaba računalnika je danes že dokaj preprosta, težaško delo je le sam prehod na avtomatsko obdelavo. Veliko napora je potrebno pri usklajevanju človeške pameti (ki je sposobna samostojno razmišljati in odločati) s »pametjo« računalnika, ki izpolnjuje samo vse ukaze človeka.

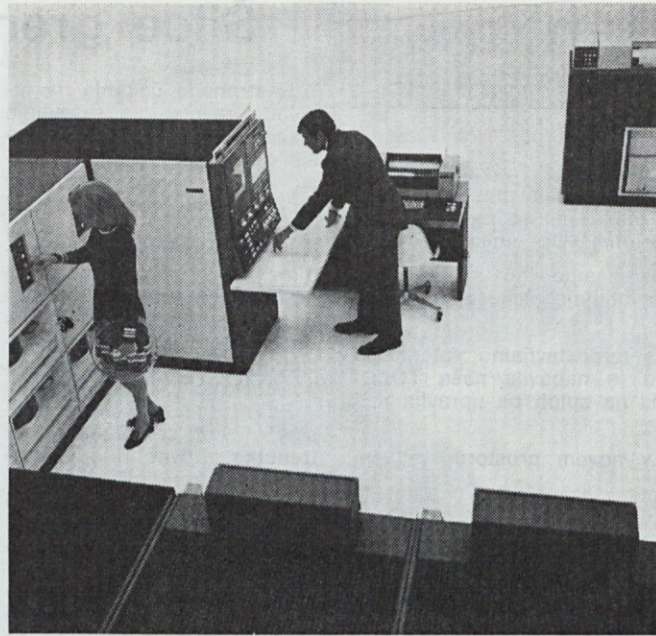
Kako se lotimo prehoda neke ročne obdelave podatkov na elektronski računalnik? Najprej moramo spoznati cel postopek obdelave v vseh možnih oblikah in odstopanjih. To pomeni, da moramo poznati začetek obdelave (katere podatke potrebujemo, mesto njihovega nastanka in obliko), postopek obdelave (zakonitost postopka oz. aktivnosti, možna odstopanja od te zakonitosti in pogoje, pri katerih se to lahko zgodi) ter konec obdelave (kaj bo rezultat obdelave in v kakšni obliki mora biti narejen). Temu pravimo na kratko **analiza dela**. Ugotovljena oblika in število podatkov nam narekujejo velikost pomožnega pomnilnika (spomina) računalnika (to so diski ali magnetni trakovi), sam postopek obdelave v obliki računalniškega programa pa velikost glavnega pomnilnika (spomina) oz. hitrost obdelave.

Kaj je računalniški program? To je zbirka ukazov (ki jih računalnik razume) in povedo računalniku, od kod in katere podatke mora prečitati, kaj mora z njimi narediti (urediti, preračunati, ...), kako oblikovati rezultate programa in kje ga izpisati. Skratka, **računalniški program je nek delovni na-**

potek, ki pomeni prenos človekovih misli v način delovanja računalnika.

Program najprej sestavimo logično (narišemo diagram poteka), kjer moramo predvideti poleg zakonitosti tudi vsa odstopanja od njega tako pravilna kot nepravilna. Do odstopanj lahko pride, če se spremene določeni pogoji obdelave, ali pa če so podatki nesmiselni in pomanjkljivi, ali pa zaradi nepravilne uporabe programa (npr. kličevo program za OD, odtipkamo v stroj pa podatek o zalogi rezervnih delov). Ko je logični del programa narejen, ga programer »prevede« v jezik, ki ga računalnik razume (BASIC, COBOL, FOTRAN, RPG, ...). Program potem pretestiramo, odpravimo še vse napake ter ga zapišemo in shranimo na nek spominski medij (disk, trak). Pri uporabi moramo program najprej poklicati (to je: odtipkamo ukaz, ki pomeni, da je določeni program pripravljen), odtipkamo podatke, odtipkamo ukaz »naredi« in računalnik v nekaj sekundah izvrši prej dolgotrajno in zamudno ročno obdelavo. To je lahko pregled nad zalogami, kupci, naročili kupcev, naročili principalu, spisek zaposlenih ali pa samo tistih zaposlenih, ki ustrezajo nekemu pogoju (npr. mlajši od 27 let).

To je bil opis prevedbe ene aktivnosti na računalnik; rezultatu te prevedbe pravimo tudi **modul**. **Modul je zaključena računalniška obde-**

lava podatkov, ki se lahko samostojno izvaja na računalniku (npr. modul za OD, za gibanje zalog, za fakturiranje, modul spremljanja naročil kupcev, ...).

Pod »integrirano računalniško obdelavo podatkov« razumemo sestavljanje modulov (npr. vse obdelave, ki jih potrebuje neka organizacijska enota). Pred tem sestavljanjem moramo že vnaprej predvideti vhodne podatke za vse željene obdelave hkrati: katere podatke, od kod so, kakšne oblike in pogostost njihove uporabe. Torej sestaviti moramo zalogo vseh podatkov — ali **organizirati bazo podatkov** (npr. artikel, kataloška št., dobavitelj, količina, datum prihoda, datum prodaje, reklamacije kupcev, ...). Med temi podatki vsak modul izbere tiste, ki jih še potrebuje poleg odtipkanih in ob vsaki spremembi takoj ažurira stanje (npr. na zalogi imamo 10 svečk, prodamo jih 7, stanje zaloge se avtomatično popravi na 3). Izgradnja baze podatkov je zelo zahtevna naloga. Organizirana mora biti tako, da se isti podatki ne ponavljajo, da je dostop do iskanega podatka čim hitrejši, da pri tem ne more priti do zamenjave podatkov in da je predvidenega dovolj prostora za dodajanje novih podatkov. Če je baza podatkov pravilno zasnovana, je polovica dela že opravljene, ostala polovica pa so posamezni moduli, ki jih sestavljamo (npr. modul stanja zalog, modul optimalnih zalog; iz obeh skupaj lahko dobimo pregled koliko, in kaj naj bi

nabavljali oz. kaj naj bi čimpreje prodali), v neko logično celoto — kot Lego kocke. Tako za povezovanje modulov kot za izgradnjo baze podatkov moramo predhodno poznati vse povezave in relacije med posameznimi aktivnostmi.

Končni rezultat je »stavljanje« vseh modulov in ta bi naj bila na nivoju DO AT osnova za vodenje, odločanje in planiranje. Temu končnemu rezultatu pravimo tudi **računalniško zasnovan poslovni informacijski sistem**. Za boljše razumevanje izraza najprej povejmo, kaj je **informacija**: to je lastnost podatka (ali podatkov), da **koristi uporabniku**. Rezultat vsake obdelave je za nekoga informacija; npr.: spisek prodanih vozil znamke OPEL je informacija za organizacijsko enoto osebnih vozil, medtem ko ta isti spisek nič ne pomeni servisu elektronike. Informacije, s pomočjo katerih pojasnjujemo poslovne dogodke, so **poslovne informacije**. Skupek poslovnih informacij, potrebnih za poslovanje organizacijske enote, imenujemo **poslovni informacijski podsistem**; če mislimo na poslovanje cele DO, je pa to **poslovni informacijski sistem**. »Računalniško zasnovan« poslovni informacijski sistem pa pomeni, da vse obdelave informacij izvajamo z računalnikom.

Kot temelj zasnove in izgradnje takega sistema je poslovna organiziranost DO AT. Da dosežemo čimboljši izkoristek računalnika, moramo **poenotiti dokumente in najti enoten princip za iste aktivnosti** (npr. isti princip kalkulacij po vseh organizacijskih enotah, isti princip izpolnjevanja dokumentov, ...). Dobra poslovna organiziranost nam omogoča pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov, kvalitetnejše zajemanje podatkov (da je poznan vir podatkov in kdo zanje skrbi) ter kvalitetno posredovanje poslovnih informacij uporabnikom (kdo jih potrebuje in katere).

(Se nadaljuje)

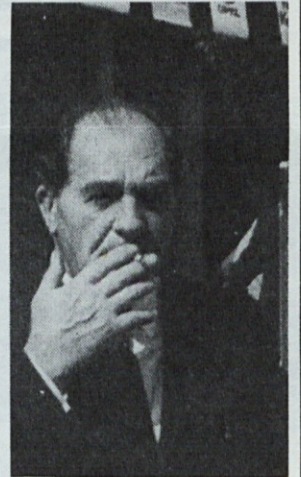
M. PAULIN

Jože Valant 70-letnik

29. 10. letos bo tovariš Jože Valant slavil sedemdesetletnico svojega rojstva. Čestitkam za tako visok jubilej se pridružuje tudi naše uredništvo.

Tovariš J. Valant je v Avtotehno prišel 1. 6. 1956. leta in je v njej ostal do upokojitve 30. 4. 1968. Merjeno tako strogo koledarsko je bil član našega kolektiva 12 let. Resnici na ljubo pa moram povedati, da je po svoji dejavnosti delal za Avtotehno neprimerno več let. Deloval je namreč v zastopstvu Opel vozil še v bivšem podjetju Adria-impex, ki se je leta 1956 združilo z Avtotehno.

Njegovo znanje, široko-grudnost, sposobnost kontaktiranja z vsakim v podjetju je pripomoglo, da je kaj hitro postal priljubljen in ni čudno, če je že dve leti po prihodu v Avtotehno postal direktor. Na tem odgovornem delovnem mestu je ostal do svojega odhoda leta 1968, torej

deset let. Poleg tovariša Janeza Zupančiča, ki je kot prvi direktor postavil temelje Avtotehne, je tovariš J. Valant uspešno z vsem takratnim kolektivom vodil podjetje v času, ko se je skromnim prostorom na Celovski cesti 36 pridružil objekt na Celovski cesti 175, začela in dokončala gradnja objekta na Celovski cesti 228 in bilo vse pripravljeno za pridobitev prostorov na Titovi 25 in 36.

Na žalost nimam podatkov, s katerimi bi še več povedal o njegovem življenju, saj še poštene njegove slike nimamo v uredništvu. Prepričan pa sem, da tudi skromna beseda veliko zaleže.

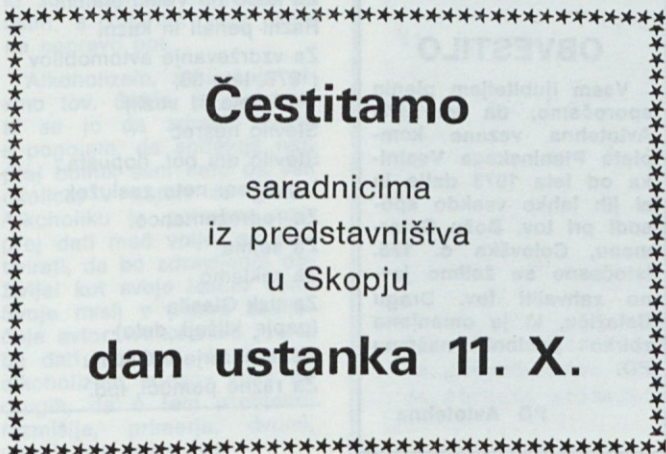
Tovariš Jože, ob tvojem jubileju ti v imenu kolektiva Avtotehne kličem »Srečno še na mnoga leta!!!

gl. ur. S. Ž.

Čestitamo

saradnicima
iz predstavništva
u Skopju

dan ustanka 11. X.

Tudi to lahko vemo

Večkrat ugotavljamo, da nismo o vsem in v zadostni meri informirani, pa naj si bo to glede poslovanja ali samoupravljanja. Krivimo zdaj te, zdaj one, sami se pa ne držimo pravil igre kljub določilom in sprejetim »Opomnikom« itd.

Pa vendar. Spomnimo se, da poznamo več vrst informacij in med njimi take, ki nas zadovoljujejo samo z dejstvom, da malo bolj poznamo svojo DO.

S tem namenom vam danes predstavljamo fotografijo mešalne mize za avtolake, ki jo je nabavila naša TOZD-Servisi. S to napravo in z avtolaki na sploh pa upravlja naš tovariš Jože Walnar.

Vse skupaj je lepo urejeno v novem prostoru, velikem ca. 25 m².

Več o tem v uredništvu ne vemo. No, ni, da bi obešali na veliki zvon vsako malenkost, res pa je, da je lepo, če vsi zvemo, kaj je novega pri nas, še posebno če jih je med nami precej, ki lastnega podjetja ne poznajo niti po fizičnem obsegu niti po opremi.

Pa drugič kaj več.

UREDNIŠTVO

»Nikoli ni prepozno,« pravi pregovor. Zato je prav, da kljub zamudi enega meseca in pol objavimo ZAHVALO RTV Ljubljana Avtotehni za sodelovanje pri TV prenosu s Triglava. Prečitajte!

ZAHVALA RTV LJUBLJANA

Naj se na tem mestu zahvalim vsem, ki sodelujejo pri pripravah in realizaciji akcije 200-letnice prvega pristopa na Triglav.

Posebno se zahvaljujemo firmi RCA za brezplačno posojilo dveh kamer, kolektivu Avtotehne za posredovanje pri firmi RCA ter za brezplačno posojilo STORNO zvez, posebej tovarišema Branku Petrinu in Emilu Kastrinu, kolektivu RSNZ za odstop helikopterja, posebej tovarišem Janezu Vinklerju, Ivu Samcu in pilotu Dragu Hanžlju, vsem članom Gorske reševalne službe, kolektivu Letališče v Lescah, kolektivu Hotela Jezero v Bohinju ter vsem ostalim delovnim organizacijam za razne prispevke in pomoč ter vsem gostom, ki bodo sodelovali pri oddajah.

Šilce grenčice za ...

Nestrpnega čakanja na rezultate razpisa za reševanje stanovanjskih problemov naših delavcev je konec. V času, ko to berete, je najbrž tudi delavski svet DO rekel svojo zadnjo besedo. Zdaj velja pljuniti v roke, če gradite hišo, potrkati na vrata gradbenega podjetja že stič, če kupujete stanovanje. Za nekatere izmed vas, ki so izpolnili določene pogoje, pa bo poskrbela kar Avtotehna.

Pa ni bilo vse tako enostavno, kot se bere v tem trenutku. Odveč bi bila razlaga, s katerimi težavami smo se srečevali pri tem, ko smo obujali v življenje določila samoupravnega sporazuma o reševanju stanovanjskih problemov naših delavcev. Poudariti je potrebno le eno: tako člani komisije za reševanje stanovanjskih težav, kot strokovne službe DSSS so vložile veliko mero truda in poštene skrbi, da bi pomagali ljudem pri prizadevanjih za njihovo »štalco«.

Rezultati so vzpodbudni: kar 44 naših delavcev bo v najkrajšem možnem času zaživel v novem ali prenovljenem stanovanju, hiši. Res je tudi, da je ostalo skoraj še enkrat toliko delavcev pri starem. Toda če bomo za stanovanjske namene za leto 79 namenili vsaj toliko sredstev, kot smo jih letos, in če bodo delavci v skladu s samoupravnim sporazumom, ki samo poudarja in uveljavlja širša družbena prizadevanja z lastnimi sredstvi po svojih močeh, potem optimizem ni odveč.

V Glasilu bomo nedvomno po dokončni razdelitvi sredstev še brali o teh rečeh. V tem trenutku pa želimo tako člani komisije kot strokovna služba izraziti nezadovoljstvo nad reakcijo nekaterih proslincev. Saj nismo zamerljivi in lahko razumemo, da marsikdo izgubi živce, če mu kaj ne gre, kot je treba. Vendar komisija ni kriva, če se mora držati samoupravnega sporazuma! To je edini možni način njenega dela. In delavec DSSS ni kriv, če izračun možnega kredita pokaže manj, kot je prisolec pričakoval. Obtožbe v stilu: »ne vem kaj sem naredil, da ste mi dali tako malo kredita« in »ali moram biti kaznovan za to, če nimam otrok in potemtakem ne morem zidati hiše, ali »lanl je ta in ta dobil in če jaz ne dobim, bom šel pa naprej«, so milo re-

čeno neprijetne za tiste, ki jih morajo poslušati.

Kažejo pa tudi na to, kako ti delavci ne poznajo sporazuma, ki so ga sami sprejeli in da se jim o solidarnosti komaj kaj sanja.

Sociološke raziskave so dognale, da Slovenec želi stanovati v hišici z vrtom, nekje na meji med mestom in podeželjem. Jaz bi dodala, da mora ta hišica imeti veliko balkonov in visoko ograjo. Zaradi sosedov, se ve.

No, letos in prihodnje leto Avtotehna najbrž še ne bo mogla omogočiti teh želja prav vsem. Ta čas se bomo morali zadovoljiti nekateri kar z nekaj kvadratnimi metri v bloku ali stolpnici. Pa še veseli bomo, če bo možno vsaj to za čim več naših delavcev.

Za »hišice z vrtom« pa bomo morali več delati, več denarja nameniti za to. Da ne govorimo o tistem manj odločilnem, a sila pomembnem sodelovanju: solidarnost, razumevanje težav drugih in ne le svojih, skromnost.

META BATIČ

Važnejši predpisi

OD 6. 6. — 6. 7. 1978.

1. Zakon o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 32/78).

2. Pravilnik o spremembi in dopolnitvah pravilnika o vsebini posameznih postavk v obrazcih periodičnega obračuna in zaključnega računa, o načinu pošiljanja ter o podatkih, ki se pošiljajo skupaj s periodičnim obračunom in zaključnim računom za OZD (Ur. list SFRJ, št. 33/78).

3. Pravilnik o dopolnitvah pravilnika o obrazcih garancije, super garancije in pooblastila za garancijo (Ur. list SFRJ, št. 33/78).

4. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o ugotavljanju zneska do katerega smejo uporabniki družbenih sredstev avilirati menice in dajati garancije (Ur. list SFRJ, št. 34/78).

Direktor GRS:
ANTON PLEVČAK, dipl. oec.

Zanimive številke brez komentarja

O šestmesečni bilanci letošnjega leta ste že razpravljali. Eni bolj, eni manj zavzeto ste študirali številke, ki nam kažejo kako delamo, koliko smo ustvarili, koliko nam je ostalo, koliko smo porabili za to in ono itd. Zgodil pa se nam, da nekaterih števil ali bolj rečeno pokazateljev ne opazimo ali pa so združene pod skupnimi nazivi (npr. stroški, skladi, itd.). V uredništvu smo se zaradi tega odločili, da kar tako »Ad hoc« predstavimo nekatere teh števil, bolj v želji, da jih prečitate in si pri tem sami ustvarite predstavo kaj nam povedo. Ne mislite, da s tem provociramo, temveč dejansko želimo vašega sodelovanja s vprašanji ali razlagami. Zato smo tudi v naslovu napisali, da je prispevek, »brez komentarja«, ker ga pričakujemo od vas. Številke veljajo za DO Avtotehna:

I.—VI. 1977 I.—VI. 1978

Zaposlenih	695	707
Bruto OD	32.080.937	34.556.321
Za stanov. potrebe	577.963	300.000
Za potrošniški material	1.002.330	705.052
Za prehrano	969.624	1.551.570
Za regres	1.141.502	1.608.891
Za rekreacijo	102.271	138.282
Za prikolicice, šotore, itd.	69.401	119.017
Za kočjo na Veliki planini	1.737	12.321
Razni penali in kazni	114.673	146.753
Za vzdrževanje avtomobilov (1977. leta 38, 1978. leta 31 vozil)	465.440	484.870
Število nesreč	22	16
Število dni bol. dopusta	386	285
Izgubljeni neto zaslužek	69.480	52.725
Za reprezentanco	295.934	371.404
Za sejme	130.767	426.057
Za reklamo	482.585	989.555
Za tisk Glasila (papir, klišeji, delo)	71.106	91.543
Za honorarje v Glasilu	17.702	26.613
Za razne pomoči, ipd.	47.892	17.276

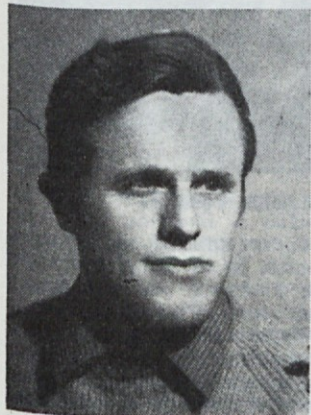
OBVESTILO

Vsem ljubiteljem planin sporočamo, da ima PD Avtotehna vezane kompletne Planinskega Vestnika od leta 1973 dalje in si jih lahko vsakdo sposodi pri tov. Božu Ostermanu, Celovška c. 175. Istočasno se želimo javno zahvaliti tov. Dragu Balažiču, ki je omenjeno zbirko poklonil našemu PD.

PD Avtotehna

Mi med seboj

Naslov rubrike ni nov. V našem Glasilu objavljamo pod tem naslovom občasno prispevke naših delovnih ljudi. Tako tokrat o temi, ki nam ni ali vsaj ne bi smela biti neznana. O alkoholizmu, ali bolje povedano o alkoholikih. V prvem delu navajamo nekaj misli našega dobrega znanca tovariša J. Ovnika. Vsi ga dobro poznamo, vemo, da je bil kot alkoholik in kot sam pravi na tem, da izgubi službo in da je za vedno izgubljen. Toda spoznal je svojo bolezen, spoznal je vse zlo in škodo, ki jo povzroča alkoholizem. V svojem kratkem prispevku, ki nam ga je poslal, želi pod naslovom: »Ali je odnos delovnih organizacij do alko-

J. Ovník

holikov pravičen?» povedati, da je poleg lastne volje — odpovedati se alkoholu — potrebna morda še večja tistih, ki s takim človekom žistijo, oziroma delajo. To so predvsem žene in ne nazadnje delovne organizacije, kjer tak človek dela, ali kakor sam pravi — »družba«. Ta je, pravi J. Ovník, v marsičem svoj odnos do alkoholizma spremenila. Priznala je alkoholizem za bolezen in omogočila, da se prizadeti tako ali drugače sam zdravi. Dalje pravi med drugim, da bi v vsaki DO kadrovska služba morala imeti mnogo širši pregled nad vsakim članom svojega kolektiva. Pri zadetih v vzpodbudo pravi, da se je treba poleg volje tudi naučiti vzdržanosti, ker se lahko zabavamo brez alkohola. Svoj prispevek zaključuje z željo, da bi bilo veliko več ozdravljenih alkoholikov, kot jih je sedaj, tako bi bilo več srečnih družin.

OBVESTILO

V deveti številki Glasila ste prebrali tri vprašanja tovarišic D. Varge in A. Smelejeve pod naslovom »Vsi lahko vprašajo, kdo bo odgovoril«. Naše uredništvo je vprašanja predalo odgovorni službi, kjer smo dobili naslednji odgovor:

Zaradi preobsežnosti odgovorov, ki bi našemu časopisu odvzeli dragocen prostor, bodo ti objavljeni v posebni številki INFORMACIJ. (Ko to čitate, so INFORMACIJE že izšle.)

V drugem delu pa želimo predstaviti še enega našega delavca, ki je našel pot iz labirinta alkoholizma. To je tovariš Janez Šubic, zaposlen v avtopralnici OPEL servisa na Celovški cesti 228. Sedem let je pri nas. Za predstavitev smo z njim želeli opraviti majhen intervju. Prilika pa je nanesla tako, da je na naša vprašanja odgovoril s pismom. Kljub temu želimo na kratko nakažati vprašanja, da vam bodo njegove misli bolj razumljive in logične.

Tovariša Šubica smo vprašali, kdaj in zakaj je padel pod vpliv alkohola, kdaj je pri sebi odločno sklenil, da se začne zdraviti in kdo mu je pri tem pomagal. Dalje, kaj alkoholiku, ki se pripravlja na zdravljenje, svetuje in kako ostali prizadetega pripravijo na zdravljenje. Želeli smo od tovariša Šubica tudi zvedeti, kakšno je njegovo počutje danes, ali so se odnosi s sodelavci spremenili in kako preživlja svoj prosti čas.

Piti sem začel že v svoji mladosti, še bolj pa, ko sem se zaposlil, vse zaradi družbe, začenja svoje pripovedovanje tovariš Šubic. Bili so težki časi. Nekega dne pa sem le poslušal svojo ženo, ki je bila moj prvi svetovalec in podpornik, ter odšel na zdravljenje. Zdravitelj sem se začel v skupini na polikliniki. Pri tem sta sodelovali žena in hčerka. Od tega je že nekaj časa. Jaz bi alkoholiku, ki se je odločil za zdravljenje, svetoval mnogo, mnogo trdne volje. Tistim pa, ki s takim človekom živijo in delajo, pa zvrhano mero potrpežljivosti in sodelovanja. K alkoholiku je potrebno najprej na lep način pristopiti, se z njim precej pogovarjati, le če to ne zaleže šele nastopiti strožje in brez-kompromisno. Danes, pravi tov. Šubic, je z menoj vse v redu. V družino je prišlo nazaj veselje in dobra volja, zopet smo navezani eden na drugega in imajo me radi. Isto lahko rečem za odnose na delu. Vsi me imajo radi, razumemo se in tudi pri delu ni več problemov, ki so izhajali iz prejšnjega stanja. Nihče me več ne draži npr. s tem, da bi mi ponujal pijačo in sploh me nihče več ne bo pripravil do tega, da bi začel ponovno piti. V svojem prostem času sem vedno z družino, na izletih, na dopustu, pa tudi s prijatelji ki so drugi in drugačni od tistih, s katerimi sem začel na nepravo pot.

Alkoholizem, zaključuje pismo tov. Šubic, je bolezen, ki se jo da zdraviti samo s pogojem, da sodeluje najprej bolnik sam nato pa vsa okolica, v kateri se giblje. Alkoholiku je potrebno najprej dati moč volje, ga motivirati, da bo zdravljenje doživljal kot svoje lastno delo. Svoje misli v pismu zaključuje avtor: »Alkoholiku je treba dati možnost, da spozna alkoholizem, njegov vpliv na drugih, da o tem problemu razmišlja, primerja, dvomi, upa in ga spoznava.

J. Šubic

Mi v uredništvu pa dodajamo, da vse to objavljamo, ne toliko zaradi publicitete, kot v želji, da takim s po-

hvalo dajemo novih moči v njihovi neprestani borbi in tistim, ki so še med nami, dokazemo, da človek marsi-

kaj napravi, če hoče. Obema hvala za sodelovanje.

Uredništvo

V prejšnjem GLASILU smo objavili nekaj slik iz »starih časov« Avto-tehne. Danes pa objavljamo 25 let star dokument, in sicer — ODLOČBO O USTANOVITVI GOSPODARSKEGA PODJETJA AVTOTEHNA. Dokument vam predstavljamo zato, ker bo 4. novembra, kot je to iz datuma na odločbi razvidno, petindvajseti rojstni dan naše delovne organizacije.

UREDNIŠTVO

Na podlagi 4. in 5. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih in v skladu s 3. členom uredbe o zastopništvu tujih firm ter v zvezi s 11. členom zakona za izvršitev ustavnega zakona o temeljnih družbene in politične ureditve in o organih oblasti LR Slovenije izdaja izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije na predlog Državnega sekretariata za gospodarstvo LR Slovenije

o d l o č b o

o ustanovitvi gospodarskega podjetja "AVTOTEHNA"

I.

Ustanovi se gospodarsko podjetje "avtotehna", s sedežem v Ljubljani. Gospodarsko podjetje bo poslovalo pod firmo "avtotehna" Ljubljana.

II.

Delokrog poslovanja podjetja:

a) opravljanje poslov trgovskega zastopništva, skupaj s servisno službo ter tehničnimi in drugimi storitvami (trgovsko-tehnično predstavnost);

b) prodajanje blaga, ki ga tuja firma zaupa v konsignacijo (konsignacijsko skladišče).

Posle iz točke a) lahko opravlja podjetje tudi v svojem imenu in na svoj račun.

III.

Podjetje je pod gospodarsko upravo Državnega sekretariata za gospodarstvo LR Slovenije.

IV.

Podjetje ima zagotovljena osnovna sredstva v vrednosti din 2.000.000.

Štev. 960/3-53

Ljubljana, dne 4. novembra 1953.

IZVRŠNI SVET LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

P r e d s e d n i k

Odločba se dostavi Drž. sekretariatu za gospodarstvo LRS v 4 izvodih, da obvesti prizadete.

/ Miha Marinko / 1.r

烈欢迎南斯拉夫同志

(»PRISRČNO DOBRODOŠLI, JUGOSLOVANSKI TOVARIŠI!«)

Že v prejšnji številki Glasila smo povedali, da bomo začeli objavljati prispevek tovarišice E. Železnik o popotovanju v daljno prijateljsko Kitajsko. Danes se naša napoved uresničuje. V nekaj nadaljevanjih vam bomo predstavili Kitajsko, kot jo je videla in doživela avtorica sama. Od velikega števila slik smo izbrali najlepše. Slike so barvne, zato marsikatera ne bo prišla tako do izraza. Vsa kitajska imena so napisana fonetično. Povejmo samo še to, da je o daljnih, malo znanih deželah težko pisati. Za zaključek povejmo samo še to: Jugoslavija meri 255.804 km² in je za naše pojme srednje velika država. Na Kitajskem je tako ozemlje mala provinca.

ERIKA ŽELEZNIK:

12 DNI NA KITAJSKEM

»MORAMO BITI SKROMNI IN OBZIRNI, SE PAZITI PRED DOMIŠLJAVOSTJO IN HIRTOSTJO TER Z VSEM SRCEM IN DUŠO SLUŽITI SVOJEMU NARODU.« (Tako je napisal Mao Ce-tung v svojih citatih.)

Kitajsko videti in doživeti je nepozabno. Ni je mogoče opisati, vendar bom poizkusila opisati vsaj nekaj doživetij iz popotovanja po tej, kako bi rekla, malo skrivnostni deželi, ki je name napravila globok vtis, razburkala domišljijo in sprožila različne primerjave...

KAJ SE PRAVI VIDETI KITAJSKO?

— Bežen obisk?
— Kopica vtisov, ob katerih ne veš, kako naj jih razvrstiš?

Kitajske ne moremo spoznati v kratkem času in jo predstaviti v skopih besedah!

Iz Beograd smo leteli zvečer s srebrno ptico Boeing 727 letalske družbe JAT. Naša grupa je štela 117 ljudi; največ je bilo Amerikancev, nekaj Italijanov in Jugoslovancev.

Vmesni pristanek smo imeli v Karačiju, kjer so dotočili gorivo, nato pa smo nadaljevali let proti Kitajski. Ker je bilo jasno, smo lahko videli tudi HIMALAJO — največje pogorje na svetu. Let je trajal približno 17 ur. V Pekingu smo premaknili urne kazalce kar za 6 ur nazaj, tako da smo bili na Kitajskem pozno popoldne istega dne.

Na letališču so nas že čakali naši gostitelji, ki so nas vodili 12 dni po svoji deželi.

Po namestitvi v hotelu in osvežitvi smo odšli na večerjo, kjer smo bili postreženi s kitajskimi specialitetami. Za pribor so nam služile »paličice«, s katerimi naj bi že prvi večer jedli. Kakšna groza! Ko sem zagledala njihov pribor, sem s strahom ugotovila, da bom prvi večer šla verjetno lačna spat.

Ko smo posedli okoli njihove tradicionalne okrogle mize, ki je bila naložena z lončki, krožnički in krožniki pa s skodelicami in malimi porcelanskimi žlicami ter drugimi drobnjarijami, so natakariji začeli prinašati na mizo polne pladnje raznih specialitet.

Sprva smo bili, (vsaj večina), okorni pri jedi s »paličicami«. Kaj kmalu pa smo jedli že kot pravi strokovnjaki. No meni je v začetku več padlo s palčk, kot pa je ostalo na njih. Trudila sem se tako da sem skoraj dobila žulje, končno pa sem tudi jaz jedla kot pravi »strokovnjake«.

V tej zgradbi je bil prvi kongres KP Kitajske

Hrana se ti v začetku zdi dokaj čudna. Razni okusi in dodatki, ki jih doslej nihče izmed nas ni poznal, zbujaajo negotove občutke. Počasi pa začneš uživati pri poizkušnji njihovih specialitet. Celo črna jajca, ki so bila zakopana v zemlji 2 meseca, so bila zelo okusna, pa bambusova skorja (nekoliko trda) v juhi in solati se nam je prilegala.

Na jedilnik uvrščajo vse mogoče: od kač do drugih golazni (dostikrat nismo vedeli do konca, kaj jemo), saj pravijo, da zna dober kitajski kuhar pripraviti kar 4000 jedi, od katerih, verjemite mi, nam vsaj polovica ni znanih, pa vendar so okusne. Če pri njih rastlinje ni užitno, je pač zdravilno, zato Kitajci ne poznajo »ničvrednega rastlinja«.

V 12 dneh smo spoznali pri vsakem obroku najmanj 20 jedi. Torej grobo računano sem poizkusila kar 120 različnih jedi.

Pred letno palačo kitajskih cesarjev

Po novjšem popisu prebivalstva naj bi imela Kitajska preko 900 milijonov prebivalcev, to je četrtno človeštva. Vendar na Kitajskem ni lakote. Vso hrano si pridelajo doma.

Časi pred revolucijo — pred 1949 letom — so še vedno tesno povezani s kitajsko sedanostjo. Ne sramujejo se svoje preteklosti in revščine, še bolj pa so ponosni na sedanost in uspehe, ki so jih dosegli, pa čeprav jih zunanji svet opisuje kot revno ljudstvo, ki mora biti zadovoljno s skodelico riža.

Do nedavnega je bila Kitajska zaprta zunanjemu svetu, nekoliko skrivnostna in daljna dežela. Misli in besede pokojnega predsednika Mao Ce-tunga so jim svete in jim pomenijo več kot zakon.

»NUDITI BOLJŠE ŽIVLJENJE ZA NEKAJ 100 MILIJONOV KITAJCEV IN PREURENITI NAŠO EKONOMSKO IN KULTURNO ZAOSTALO DEŽELO V BOGATO IN MOČNO, Z VISOKO KULTURO — TO JE OGROMNA IN IZREDNO TEŽKA NALOGA,« je ena izmed mnogih misli pokojnega predsednika Mao Ce-tunga.

Ko hodim po ulicah in gledam levo in desno, ugotovim, da sem v največjem človeškem mravljišču na svetu. Peking — Šangaj... po ulicah mrgoli ljudi. Težko ločim žensko od moškega. Vsi so enako oblečeni, nosijo hlače in bluže z zaprtim ovratnikom (enak model.) Razlika je le v barvi (zelenkastosiva ali modra). In ženske? Te nimajo nobenih modnih težav, vse so enako oblečene in skoraj enako počesane (kratke lase ali kite).

Zanimivo je, da sem v svojem 12-dnevnem bivanju na Kitajskem videla samo dvakrat ženske v krilu in to v gledališču in za prvomajske praznike, ko so nekatere bile oblečene v noše. Kitajke izgledajo vse enako, kot da

so brez prsi. Nosijo ohlapne bluže, ki so do vratu zaprte in hlače, ki so bolj široke kot ozke. Pravijo, da imajo Kitajke namesto nedrčkom nekakšne pasove, s katerimi si povezujejo prsi. Torej brez modnih muh bi se temu reklo, ali pa podrejanje zakonitosti kitajske demografije. Kitajke naj bi ne vzbujale poželjenja. Pri nas pravimo, da obleka naredi človeka, pri njih pa to ne velja! Nobene razlike ni med kmetom in funkcionarjem.

»SVET JE VAŠ, ON JE TUDI NAŠ, VENDER NA KONCU JE ON VAŠ — VI MLADINA STE POLNI UPOV IN ENERGIJE, STE V OBDOBJU RAZCVETA, VI STE KAKOR SONCE, KI POSIJE OB OSMI URI ZJUTRAJ. NA VAS SE POLAGA UP.«

... »SVET PRIPADA VAM, BODOČNOST PRIPADA VAM.« (iz citatov Mao Ce-tunga)

Pri pogovoru z mlado Kitajko sem izvedela, da se dekleta (predvsem v mestih) možijo pri 25. do 26. letih, fantje pa se poročajo še kasneje, nekje pri 27. oz. 28. letih.

V družini sta več kot dovolj dva otroka, torej omejitelj rojstev. Na ulicah nikjer ne vidiš stiskajočih se parčkov, nobenega »držanja za rokice« ni, ampak le prijateljski klepet med spoloma. Tudi ob poznih urah ne vidiš mladih na cestah. Po deseti uri zvečer se vse nekako umiri. Ugasnejo velike luči na trgih in cestah, gorijo le male ulične svetilke, mesto pa se potopi po 22. uri v nočni mir. Ulice so kot izumrle.

Čez dan vedno mrgoli ljudi po ulicah. Oziram in sprašujem se, kje prebivajo, saj visokih nebotičnikov in zgradb skoraj ni opaziti. Hiše so nizke, stare in neobnovljene. Težko se je dokopati do pravega in resničnega spoznanja te daljne dežele. Utrip vsakdanjega življenja je drugačen.

(Nadalj. prihodnjič)

Naši na Mont Blancu (4807 m)

(nad. s str. 1)

se najprej dobro podprli in nato s temeljitim premislekom zložili v nahrbtnike samo najbolj nujne stvari.

Ko smo pospravili še šotore in vse zložili v avtobus, smo odšli proti vasi Les Houches. Tu smo pustili avtobus in nato peš odšli do gondole, ki nas je v pičlih 15 minutah pripeljala do Bellevueja na višini 1675 m. Ko je za nami prispel še drugi del naše odprave, smo se napotili proti zobati železnici, ki se je kaj kmalu prikazala izza bližnjega ovinka.

Vlak je pridno peljal v hrib, toda čeprav je uporabljal zobato kolo, se je vendar ustavil na višini 2386 m, na Le Nid D'Aigle. Odtod dalje smo morali hoditi peš. Naredili smo še spominske posnetke z vlakom, si oprta li nahrbtnike in že smo začeli griziti kolena v hrib, ki je bil v začetku še brez snega. Nismo še dolgo hodili, ko smo se že ustavili. Sonce je neusmiljeno pripekalo, zato smo potegnili iz naših nahrbtnikov zaščitna sredstva proti soncu in pa seveda proti suhim grlom. Drugega dela naše odprave še ni bilo na vidiku, toda vedeli smo, da so sami korenjaki, ki nas bodo kmalu dohiteli, zato smo v koloni eden po eden krenili dalje. Sedaj je šlo veliko lažje, toda nismo preveč hiteli, ker smo vedeli, da je do kočice na A. de Gouter še dolga in strma pot. Sam vrh Mont Blanca od tu še vedno nismo videli.

Ko je bilo sonce na najvišji točki svoje poti, smo prispeli do višine 3167 m do doma na Tete Rousse. Tu smo si privoščili malo daljši počitek in pri tem občudovali gore, ki so kakor na dlani ležale pred nami. V tem času so se nam pridružili še naši sodelavci, ki so potovali z lastnimi avtomobili. Ko smo si malo nabrali moči, si napolnili čutare, smo se čeprav malo težkih nog odpravili dalje. Pot je sprva potekala po snežiščih, kasneje pa se je 800 m pred domom na A. de Gouter strmo vzpela. Kljub strmini smo ta del kar hitro prehodili, saj je bila pot shojena, trdne skale pa so nam omogočale dobre oprijemke.

Presenetilo nas je število planincev, ki smo jih srečevali. Seveda smo si mislili: čimveč jih gre dol, temveč prostora bo v koči. Toda to je bila le slaba tolažba, saj ko smo prišli do doma, ni bilo več prostih ležišč. Še celo za prostor na tleh v jedilnici smo se morali precej potruditi. Tako o kakšnem trdnem spancu sploh ni bilo mogoče govoriti.

Še vsi neprespani smo se dvignili že ob 1. uri in se

nato ob 2. uri že priključili kolonam ostalih planincev, ki so bili zaradi čelnih svetilk videti kot kresnice. Jutro je bilo jasno in hladno, posebno po grebenih nas je veter kar dobro prepihal.

Ker je bila še tema, nismo videli ničesar, le soseda pred sabo. Pa tudi mislili nismo na nič drugega kot le nato, da bi čimprej prišli do bivaka na Vallotu (4362 m) v upanju, da se bomo vsaj malo pogreli. Toda pot se ni in ni hotela končati. Ko smo že mislili, da smo prišli do cilja, se je pot zopet spustila in nato strmo dvignila. S še zadnjimi močmi smo drug za drugim prihajali v bivak. Toda ni nam bilo naklonjeno, da bi si ogreli premrle ude. Bivak, v katerega je pihalo z vseh strani, je imel v notranjosti polno snega, tako da smo se usedli kar na svoje nahrbtnike. Pogled na ta bivak je bil precej turoben, saj si v polmraku videl le sključena telesa, ki so se hotela odpočiti, nekatere pa je celo za kratek čas premagal spanec.

Ko smo si le malo opomogli, smo težkih korakov krenili dalje proti 400 m visoko oddaljenim vrhom. Ta del poti je bil najtežji, ker je bil veter vedno bolj mrzel, tako da je sneg kar škripal pod našimi nogami. V tem času je izza hribov v daljavi vželo tudi sonce in nam nudilo neverjeten pogled, zaradi katerega se je splašal ves trud. Iz sebe smo stisnili še zadnje atome energije, ko smo se približevali vrhu. Vsak korak, ki smo ga naredili, je bila muka, toda vztrajnost nas je gnala naprej in po dobri uri hoje od bivaka smo dosegli vrh Mont Blanca na višini 4807 m. Naj vam povem, da Mont Blanc pomeni v francoščini bela gora, kar je vsekakor primerno ime, saj je celotna gora ode ta v oklep ledu in tudi vrh je skrit globoko pod ledom. Težko je opisati veselje, ki je vladalo na vrhu. Podajanje rok in pa nasmeh na ustnicah sta najbolj zgovoren dokaz za to.

Pot za navzdol smo si izbrali preko ledenika Bossons. Ko smo prehodili, bolj rečeno presmučali nekaj sto metrov višinske razlike, se je megla razpodila, odprl se nam je čudovit pogled na Mont Blanc, levo in desno pa so se vzpenjale strme stene, pokrite s snegom in ledom. Pred sabo pa smo že zagledali dolino reke Arve. Sonce je že kar močno pripekalo in prej tako dobrodošla obleka nam je bila kmalu odveč. Spuščali smo se kar hitro, vendar se pot po ledeniku, prepredenim z nevarnimi razpokami, ni in ni hotela končati.

Srečno smo obšli precej nevarnih pasti, pokritih s snegom, in sredi popoldneva nam je končno uspelo stopiti na bolj trdna tla. Bil je že skrajni čas, ker je sneg zaradi opoldanskega sonca vedno pogosteje v obliki manjših plazov drsel

po ledeniku. Ko smo sestopili z ledenika, pot do gondole (2203 m) ni bila več dolga, toda bili smo že utrujeni in ko smo jo zagledali pred sabo, smo se kar malo oddahnili. Čakala nas je še gneča pred gondolo in ko smo končno prišli na vrsto, je bilo že pozno popoldne.

Vreme se je v tem času že začelo »kisati« in ko smo prišli v dolino, so že pričele padati prve deževne kaplje. Toda to nam ni pokvarilo veselja. Čeprav lačni in utrujeni smo naš uspešen vzpon temu primerno proslavili.

Še zadnji dnevi našega izleta so minili predvsem v potovanjih. V sredo smo se iz Chamonixa, kjer smo zapravili še zadnje franke, odpravili dalje in do večera prispeli do Zermatta, mesteca tik pod vznožjem Matterhorna. Tu smo prenočili, si naslednji dan ogledali mestece in se nato okrog dvanajstih odpravili proti Lichtensteinu, kjer smo še zadnjič kempirali. Od tu smo se preko mejnega prehoda Podkoren vrnili domov.

Naj za konec podam še poročilo o uspešnosti našega izleta: — obisk: minimalen, — uspešnost: ZU (zelo uspešno), — zaključna bilanca: prazne denarnice, — izgledi za bodočnost: Mont Blanc še vedno stoji in bo verjetno še nekaj časa stal. Priporočam bodočim obiskovalcem Mont Blanca: čimveč dobre volje, čimbolj debele denarnice in pa seveda toliko kondicije, kolikor visoko mislite priti.

Toda naj končam. Dolgo sem pisala, se potila, kot bi plezala na sam Mont Everest, ne pa samo pisala o Mont Blancu. Vsem bodočim obiskovalcem Mont Blanca pa želim v imenu naše celotne oprave veliko sreče in pa najvažnejše — lepo vreme.

M. JERAJ

Naprošeni smo, da vas obvestimo

Spoštovani tovariš urednik!

Zavedajoč se velikega vpliva, ki ga imajo v Sloveniji glasila delovnih kolektivov, vas spet prosimo, da opozorite svoje bralce na novosti v medzaložniški zbirki žepne knjige. Prilagamo vam kratko informacijo o tem, v upanju, da jo boste objavili in s tem pripomogli tej množični zbirki do uspeha, ki bi pomenil tudi dokončen prodor moderne žepne knjige na slovenski knjižni trg.

Vnaprej se vam zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Na 250 prodajnih mestih v Sloveniji, v samopostrežnicah, kioskih in seveda knjigarnah, čakajo ljubitelje branja nove knjige iz zbirke ŽEPNA KNJIGA.

Decembra lani je izšlo v tej zbirki prvih 12 knjig v moderni opremi in vezavi. Hitro so si pridobile številne prijatelje in v tistih trgovinah, kjer jih niso skrili v kak kot, so nekateri najbolj priljubljeni naslovi kmalu pošli.

Letos izhajajo knjige v tej zbirki postopoma, doslej jih je izšlo osem. Tik pred izidom je deveta. VOJNA ZVEZD, po kateri je bil posnet najuspešnejši znanstvenofantastični film vseh časov — knjiga bo prišla v prodajo ob istem času, ko se bo v naših kinematografih začel vrteti film.

Pred tem pa so že izšle knjige:

SATTLER: Bitka na Neretvi — pričevanje o najbolj krvavi bitki jugoslovanskih partizanov.

ZORMAN: Draga moja Iza

IZDAJATELJI ŽEPNE KNJIGE: Borec: Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije, Lipa, Mladinska knjiga, Obzorja Maribor, Tehnična založba Slovenije.

ZAHVALA

Ob smrti očeta se iskreno zahvaljujem delavcem TOZD Servisa za izraženo sočustvanje ter udeležbo pri pogrebu.

Urban BUDKOVIČ

OPATIJA, 18/VIITP

Spoštovani!

Kot sem vam pisal, sem bil v Dubrovniku pri otročici (na Polovju) in tamo sem sodeloval v AVT-Tagreb-projektu svoj horoza - ki ste ga ljubeguro ukažali že v VI/78. Žal mi je, da vam se doznaka v moji odsotnosti mačala. Obenem sporočite, da se kotom Glasila zahvalim na skrajni. V prej. 2. prišlico - pri IX/78 v Poreču. Škoda, da sem prepogosto znelela za to uspešnost. Kolonit sem spet tukaj na Kleraviji. Pozdravljeni T. Kramar

OPATIJA 18-8 1978 8-3

150

JUGOSLAVIJA

M

"GLASILO" - AVTOTEHNE

61000 Ljubljana

Tlota c. 36

Po dolgem času zopet pozdrav tovarišice Tatjane Kramar. Moramo se ji posebej zahvaliti, ker je edina upokojenka, ki kontaktira z nami

Uredništvo

OBVESTILO

Penzionisti Avtotehne! Zopet se dobimo v torek, 3. 10. 1978, ob 17. uri, v restavraciji »Slavija« (bivši Slamič).

TOZD ZASTOPSTVA

Prišli:
Alja Behrends — 1. 9. 1978
Dimitar Ovčarov —
1. 9. 1978 pred. Skopje

Odšli:
Milan Lapajne —
26. 7. 1978
Vesna Burič — 25. 8. 1978
pred. Split
Drago Kobe — 31. 8. 1978
Dragica Grahek —
1. 9. 1978
Tatjana Zavrl — 14. 9. 1978
Jožica Lukšič — 14. 9. 1978

TOZD TRGOVINA

Prišli:
Franc Anžič — 3. 8. 1978

Odšli:
Marija Debelak —
14. 8. 1978

DSSS:
Prišli:
Štefan Janko — 4. 9. 1978

Odšli:
Marjan Šumljak —
20. 8. 1978
Janez Stana — 14. 9. 1978
Anton Lovše — 30. 9. 1978

NAMESTO UGANKE:

Na steklu veliko vsegá
za steklom pa malo blagá!

PIVO

je pijača, ki se rada pe-
ni in je rahlo grenkega
okusa. Ljubitelji piva ima-
jo najraje točno pivo, še
rajsi pa ga imajo oštirji,
ker iz enega sodčka izto-
čijo kar dva. Po pivu do-
biš velik trebuh, je pa po-
leg tega primerno za šofer-
je, ker po enem spitem pi-
vu lahko obdrže vozniško
dovoljenje.

KOLENDARČEK — OKTOBER

- 1. X. 1943 — prvi zbor odposlancev v Kočevju.
- 3. X. 1866 — Beneška Slovenija priključena Italiji.
- 5. X. 1964 — v Kairu se začne II. konferenca nevezanih držav.
- 10. X. 1920 — na Koroškem izveden krivičen plebiscit, ki je odtrgal del Koroške od narodnega ozemlja.
- 11. X. 1941 — dan vstaje makedonskega ljudstva.
- 15. X. 1582 — uveden gregorijanski koledar.
- 18. X. 1869 — umrl slovenski pesnik Simon Jenko.
- 21. X. 1941 — Nemci postrelijo 7000 talcev v Krajujevcu.
- 29. X. 1941 — v Užicu pride do prvega odkritega napada četnikov na partizane.

REKLI SO:

B. RUSSEL:
V sožitju človeške družbe je najvišja vrednota čut pravičnosti.

Z. KVEDROVA:
Na svetu so ljudje, ki jim je najvažnejše opravilo brskati po živoljnju sočloveka.

I. TAVČAR: Bolj kot roparja in požigalca se boj zavistneža.

SODNIK:
Če bo kdo zinil med razpravo samo še besedo, ga bom zapodil iz dvorane.

OBTOŽENEC:
Bravo, bravo!!!

— Vaš sin je vrgel kamen za menoj!
— Ali vas je zadel?
— Ne, ampak...
— Potem pa to ni bil moj sin.

— Sodišče je pa res čudno!
— Zakaj?
— Ko sva se z mojem ločila, je vse tri otroke prisodilo njemu, čeprav ni ni ti eden njegov.

	PODPISNIK POGODBE	DEL SRAJ- CE	NEXUS- TEVA LIT. JU- NARI- NJA (SROTA)	UTA, SEN- ONICA	NEM. MESIAN- SKI FILOZOF (GEORG)	KRAJ NA PELJE- SCU	AFRI- SKA REPU- BLIKA	PRI- MEK- TREN SLOV- SKLA- DATE- LJEV	TUJE H. IME	PRED- UJEM
	SLA- SEICA									
	OSEBA, KI POU- TUJE NA AVTO- STOP									
	KRTO- SEMEN- KA V BIO- LOGIJI									
	VELI- KO JE ZERO V ETI- OPIJI				KRAJ PRI ORIKVE- NICI					ALU- MINIJ
	OČE EMIL ADA- MIC			PIH- LJAJ	KNJIGO ZEMLJE VIDOV	OMEJE- VANJE	PISA- TELJI- CA PE- ROU			
AMERISKI FILM REŽISER (ARTHUR) RABELJ			PAMELA (KRAJSE) VRA- NJE				KRAJ NA PRI- MORSKEM ZDRAVKO IVANC			
SRED- NJE- VESKI PUSKI VITEZ								ZAMA- SEK	PREB- VALEC NEKDA- NJE EMONE	ZVIJA- NJE V TRE- BUHU
IZRAZ PRI KARTAH	ZIDAK	MAJHEN KRHELJ REZI- SER VADIM								
IDOL (IDEAL)		VZDE- VEK IGRALCA POLI- EA	NIZO- ZEM- SKA	ANTONI INGOLIO ZELE- NICA V PUŠRAVI			TEVAR- NA V CELJU			
TEŽAV- NOST							1/2 DE JANEIRO			
POD- TALNO DELO VANJE					NEMSKO ON VISOKA IGRAL- KARTA			MIKELJ TELE- VIZIJA		
VANDO- TOV OTROŠKI LITERAR JUNAK			OVOJ, PAKET							
SESTA- VIL PETE- LIN	NEK- DANJI RUSKI MO- NARH					ZIVALI, KI DATE VOLNO				